

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Gdje i kako>Pravo koje države je mjerodavno?

Izvorna jezična inačica ove stranice [pt](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.
Swipe to change

portugalski

Pravo koje države je mjerodavno?

Portugal

1 Izvori važećih pravila

Člancima 1., 3. i 4. portugalskog Građanskog zakonika predviđeni su sljedeći izvori domaćeg prava:

- zakoni
- uporabno pravo
- pravo pravičnosti.

Izvori međunarodnog prava (članak 8. portugalskog Ustava) uključuju sljedeće:

- Pravila i načela općeg ili običajnog međunarodnog prava sastavni su dio portugalskog prava.
- Pravila utvrđena pravovaljano ratificiranim ili odobrenim međunarodnim konvencijama stupaju na snagu u okviru portugalskog nacionalnog prava nakon njihove službene objave i ostaju na snazi sve dok su međunarodno obvezujuća za Portugalsku Republiku.
- Pravila koja su utvrdila nadležna tijela međunarodnih organizacija kojima pripada Portugal izravno stupaju na snagu u okviru portugalskog nacionalnog prava, pod uvjetom da je tako utvrđeno osnivačkim ugovorima tih organizacija.
- Odredbe ugovora kojima se uređuje Europska unija i pravila koja su uspostavile njezine institucije u okviru izvršavanja svojih odgovornosti primjenjuju se na portugalsko nacionalno pravo u skladu s pravom Unije i uz poštovanje temeljnih načela demokratske države koja se temelji na vladavini prava.

1.1 Nacionalna pravila

Zakoni

Zakoni su neposredan izvor domaćeg prava. U skladu s člankom 1. stavkom 2. portugalskog Građanskog zakonika to su sve odredbe koje su utvrdila nadležna državna tijela. U članku 112. stavku 1. portugalskog Ustava navedeno je da su zakoni, uredbе sa zakonskom snagom i regionalne zakonodavne uredbе zakonodavni akti.

Uporabno pravo

Uporabno pravo može kao izvor domaćeg prava pravno opstati pod uvjetom da se ispune sljedeći uvjeti:

- da nije suprotno načelima postupanja u dobroj vjeri i
- da je tako utvrđeno zakonom (članak 3. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Pravo pravičnosti

Portugalski sudovi mogu sporove rješavati u skladu s načelima pravičnosti samo u jednoj od sljedećih okolnosti:

- kad je to omogućeno pravom (članak 4. točka (a) portugalskog Građanskog zakonika) ili
- kad se stranke usuglase, a dostupan im je pravni odnos (članak 4. točka (b) portugalskog Građanskog zakonika) ili
- kad su se stranke unaprijed usuglasile o pravičnom rješenju (članak 4. točka (c) portugalskog Građanskog zakonika).

1.2 Multilateralne međunarodne konvencije

Konvencije Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu

Portugal obvezuje 26 Haških konvencija:

1. Konvencija o građanskom postupku (Haag, 1954.)

Vidjeti: [ovdje](#)

2. Konvencija o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja djece (Haag, 1956.)

Vidjeti: [ovdje](#)

3. Konvencija o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u području obveza uzdržavanja djece (Haag, 1958.)

Vidjeti: [ovdje](#)

4. Konvencija o ovlastima tijela i primjenjivom pravu s obzirom na zaštitu maloljetnika (Haag, 1961.)

Vidjeti: [ovdje](#)

5. Konvencija o sukobu zakona u pogledu oblika oporučnih raspolaganja (Haag, 1961.)

Vidjeti: [ovdje](#)

6. Konvencija o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava (Haag, 1961.)

Vidjeti: [ovdje](#)

7. Konvencija o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (Haag, 1965.)

Vidjeti: [ovdje](#)

8. Konvencija o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima (Haag, 1971.)

Vidjeti: [ovdje](#)

9. Dopunski protokol uz Hašku konvenciju o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima (Haag, 1971.)

Vidjeti: [ovdje](#)

10. Konvencija o priznavanju razvoda i zakonskih rastava (Haag, 1970.)

Vidjeti: [ovdje](#)

11. Konvencija o mjerodavnom pravu za prometne nezgode (Haag, 1971.)

Vidjeti: [ovdje](#)

12. Konvencija o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkim stvarima (Haag, 1970.)

Vidjeti: [ovdje](#)

13. Konvencija o međunarodnom upravljanju imovinom umrlih osoba (Haag, 1973.)

Vidjeti: [ovdje](#)

14. Konvencija o mjerodavnom pravu za odgovornost proizvođača za svoje proizvode (Haag, 1973.)

Vidjeti: [ovdje](#)

15. Konvencija o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u području obveza uzdržavanja (Haag, 1973.)

Vidjeti: [ovdje](#)

16. Konvencija o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja (Haag, 1973.)

Vidjeti: [ovdje](#)

17. Konvencija o pravu mjerodavnom za bračnoimovinske režime (Haag, 1978.)

Vidjeti: [ovdje](#)

18. Konvencija o slavljenju i priznanju valjanosti brakova (Haag, 1978.)

Vidjeti: [ovdje](#)

19. Konvencija o pravu mjerodavnom za zastupanje (Haag, 1978.)

Vidjeti: [ovdje](#)

20. Konvencija o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece (Haag, 1980.)

Vidjeti: [ovdje](#)

21. Konvencija o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem (Haag, 1993.)

Vidjeti: [ovdje](#)

22. Konvencija o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjerama za zaštitu djece (Haag, 1996.)

Vidjeti: [ovdje](#)

23. Konvencija o međunarodnoj zaštiti odraslih osoba (Haag, 2000.)

Vidjeti: [ovdje](#)

24. Konvencija o sporazumima o izboru suda (Haag, 2005.)

Vidjeti: [ovdje](#)

25. Konvencija o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja (Haag, 2007.)

Vidjeti: [ovdje](#)

26. Protokol o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja (Haag, 2007.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencije Međunarodne komisije za građanska stanja (CIEC)

Portugal obvezuje 10 konvencija CIEC-a

Te su konvencije dostupne [ovdje](#)

1. Konvencija o izdavanju određenih izvadaka iz evidencija o građanskom stanju za upotrebu u inozemstvu (Pariz, 27. rujna 1956.). Odobreno: Zakon br. 33 /81, objavljen u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 196 od 27. 8. 1981.

Vidjeti: [ovdje](#)

2. Konvencija o izdavanju bez naknade i izuzeću od legalizacije preslika isprava iz evidencija o građanskom stanju (Luksemburg, 26. rujna 1957.). Odobreno: Zakon br. 22/81, objavljen u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 189 od 19. 8. 1981.

Vidjeti: [ovdje](#)

3. Konvencija o međunarodnoj razmjeni informacija povezanih s građanskim stanjem (Istanbul, 4. rujna 1958.). Odobreno:

[Uredba sa zakonskom snagom br. 39/80](#), objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 145 od 26. 6. 1980.

Vidjeti: [ovdje](#)

4. Konvencija o promjenama prezimena i imena (Istanbul, 4. rujna 1958.). Odobreno: Rezolucija portugalske Skupštine br. 5/84, objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 40 od 16. 2. 1984.

Vidjeti: [ovdje](#)

5. Konvencija o proširenju nadležnosti tijela ovlaštenih za primanje izjava kojima se priznaju izvanbračna djeca (Rim, 14. rujna 1961.). Odobreno: Rezolucija portugalske Skupštine br. 6/84, objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 50 od 28. 2. 1984.

Vidjeti: [ovdje](#)

6. Međunarodna konvencija o izdavanju višejezičnih izvadaka iz evidencija o građanskom stanju (Beč, 8. rujna 1976.). Odobreno: Uredba Vlade br. 34/83, objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 109 od 12. 5. 1983.

Vidjeti: [ovdje](#)

7. Međunarodna konvencija o izdavanju višejezičnih izvadaka iz evidencija o građanskom stanju (Beč, 8. rujna 1976.). Odobreno: Uredba Vlade br. 34/83, objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 109 od 12. 5. 1983.

Vidjeti: [ovdje](#)

8. Konvencija o izuzeću određenih isprava i dokumenata od legalizacije (Pariz, 15. rujna 1977.). Odobreno:

[Uredba sa zakonskom snagom br. 135/82](#), objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 292 od 20. 12. 1982.

Vidjeti: [ovdje](#)

9. Konvencija o pravu mjerodavnom za prezimena i imena (München, 5. rujna 1980.). Odobreno: Rezolucija portugalske Skupštine br. 8/84, objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 54 od 3. 3. 1984.

Vidjeti: [ovdje](#)

10. Konvencija o izdavanju potvrde o pravnoj sposobnosti stupanja u brak (München, 5. listopada 1980.). Odobreno: Uredba Vlade br. 40/84, objavljena u portugalskom Službenom listu, serija I, br. 170 od 24. 7. 1984.

Vidjeti: [ovdje](#)

Druge relevantne multilateralne konvencije koje obvezuju Portugal:

Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva (Stockholm, 1967.)

Vidjeti: [ovdje](#) i [ovdje](#)

Konvencija UN-a iz 1951. o statusu izbjeglica i njezin Protokol iz 1967.

Vidjeti: [ovdje](#) i [ovdje](#)

Protokol: [ovdje](#)

Konvencija o jedinstvenom zakonu o trasiranim i vlastitim mjenicama te Konvencija o rješavanju određenih sukoba zakona povezanih s trasiranim i vlastitim mjenicama (Ženeva, 1930.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencija o jedinstvenom pravu za čekove i Konvencija za rješavanje određenih sukoba zakona povezanih s čekovima (Ženeva, 1931.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Washingtonska konvencija iz 1973. o jedinstvenom zakonu o obliku međunarodne oporuke, u kojoj je Portugal stranka, pristupanje odobreno u okviru Uredbe sa zakonskom snagom br. 252/75

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencija o priznanju i izvršenju inozemnih arbitražnih odluka (New York, 1958.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencija iz Lugana II o nadležnosti te priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Odluka Vijeća 2009/430/EZ od 27. studenoga 2008.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Odluka: [ovdje](#)

Konvencija o međunarodnom željezničkom prijevozu iz 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilnusa iz 1999.

Vidjeti: [ovdje](#)

Europska konvencija o obavijestima o stranom pravu, potpisana 1970. u Londonu

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji – Istanbulska konvencija iz 2011.

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencija Ujedinjenih naroda o naplati tražbina za uzdržavanje u inozemstvu – Njujorška konvencija iz 1956.

Vidjeti: [ovdje](#) i [ovdje](#)

1.3 Glavne bilateralne konvencije

Sporazum o pravnoj i pravosudnoj suradnji između Portugalske Republike i Republike Angole potpisan u Luandi (1995.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Sporazum o pravnoj suradnji između Portugalske Republike i Republike Gvineje Bisau, potpisan u Bissauu (1988.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Sporazum o pravnoj i pravosudnoj suradnji između Portugalske Republike i Narodne Republike Mozambika, potpisan u Lisabonu (1990.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Sporazum o pravnoj i pravosudnoj suradnji između Portugalske Republike i Demokratske Republike Sveti Toma i Prinsipe (1976.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Sporazum o naplati tražbina za uzdržavanje između Portugala i Republike Cabo Verde (1982.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Sporazum o pravnoj i pravosudnoj suradnji između Portugalske Republike i Republike Cabo Verde (2003.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Sporazum između Vlade Portugalske Republike i Vlade Sjedinjenih Američkih Država o naplati tražbina za uzdržavanje (2000.)

Vidjeti: [ovdje](#)

Konvencija između Portugalske Republike i Velikog Vojvodstva Luksemburga o pravnoj pomoći u pitanjima povezanim sa skrbištvom i pravom na kontakt (1992.)

Vidjeti: [ovdje](#)

2 Provedba pravila o sukobu prava

Kad se u pravilu o sukobu zakona upućuje na strano pravo, ono obuhvaća samo primjenu domaćeg prava u toj državi; to ne znači da su nadležni sudovi te države. Od toga se odstupa samo ako je to protivno određenom propisu (članak 16. portugalskog Građanskog zakonika).

Primjena stranog prava ograničena je na ona pravila stranog pravnog sustava koja su dio režima kojim se uređuje područje obuhvaćeno pravilom o sukobu zakona (npr. nasljeđivanje, obitelj, obveze, stvarna prava) (članak 15. portugalskog Građanskog zakonika).

2.1 Obveza suca da na vlastitu inicijativu primijeni pravila o sukobu prava

U Portugalu sudovi nisu obvezni postupati prema žalbama stranaka koje se odnose na istragu, tumačenje i primjenu pravnih propisa (članak 5. stavak 3. portugalskog Zakonika o građanskom postupku). Iz tog općeg načela slijedi da nacionalni sud na vlastitu inicijativu primjenjuje pravila o sukobu zakona.

2.2 Upućivanje

U Portugalu postoje tri ključna pravila u pogledu uzvraćanja i daljnjeg upućivanja:

pravilo kojim se predviđa uzvraćanje i daljnje upućivanje na pravo druge države (članak 17. portugalskog Građanskog zakonika)

pravilo kojim se predviđa uzvraćanje i daljnje upućivanje na portugalsko pravo (članak 18. portugalskog Građanskog zakonika)

pravilo kojim se predviđaju slučajevi u kojima nije dozvoljeno uzvraćanje i daljnje upućivanje (članak 19. portugalskog Građanskog zakonika).

Uzvraćanje i daljnje upućivanje na pravo druge države

U Portugalu sud može primijeniti pravo druge države.

Uzvraćanje i daljnje upućivanje na pravo druge države moguće je kad se u portugalskom pravilu o sukobu zakona upućuje na pravo druge države i ta se država smatra nadležnom za rješavanje predmeta (članak 17. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Uzvraćanje i daljnje upućivanje završava ako:

je strano pravo na koje upućuje portugalsko pravilo o sukobu zakona osobni statut osobe (*lex personalis*) i

ako se uobičajeno boravište zainteresirane strane nalazi u Portugalu ili

ako ona boravi u zemlji prema čijim se pravilima o sukobu zakona mjerodavnima smatraju zakoni države čiji su oni državljani (članak 17. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Međutim, uvijek se uzvraća i daljnje upućuje ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

predmeti se odnose na skrbištvu, odgovajateljstvo, imovinske odnose među bračnim drugovima, očinsku odgovornost, odnose između posvojitelja i posvojenika ili nasljeđivanje nakon smrti i

strano pravo koje se navodi u portugalskom pravilu o sukobu zakona upućuje na pravo mjesta na kojem se nalazi nepokretna imovina te se ono smatra nadležnim (članak 17. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika).

Uzvraćanje i daljnje upućivanje na portugalsko pravo

Uzvratanje i daljnje upućivanje na portugalsko pravo moguće je kad se u portugalskom pravilu o sukobu zakona upućuje na pravo druge države u kojem postoji pravilo o sukobu zakona kojim se ponovno upućuje na portugalsko pravo. U tom će se slučaju primijeniti portugalsko pravo (članak 18. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Međutim, u stvarima koje se odnose na **osobni status** uzvratanje i daljnje upućivanje na portugalsko pravo dozvoljeno je samo ako je ispunjen sljedeći dodatni zahtjev:

uobičajeno boravište zainteresirane strane nalazi se na državnom području Portugala ili

u pravu zemlje u kojoj se nalazi boravište zainteresirane strane portugalsko pravo smatra se nadležnim (članak 18. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Slučajevi u kojima uzvratanje i daljnje upućivanje nije dozvoljeno

Nijedna od prethodno navedenih vrsta uzvratanja i daljnjeg upućivanja nije dozvoljena u sljedećim slučajevima:

ako je pravna transakcija koja bi bila valjana da je jednostavno primijenjeno portugalsko pravilo o sukobu zakona (bez upućivanja) zbog uzvratanja i daljnjeg upućivanja postala nevažeća ili neizvršiva (članak 19. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

ako primjena uzvratanja i daljnjeg upućivanja za posljedicu ima zakonsku neprihvatljivost države koja bi u protivnom bila prihvatljiva (članak 19. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

ako su zainteresirane strane navele mjerodavno strano pravo, u slučajevima kad je to dozvoljeno (članak 19. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

2.3 Promjena povezujućeg faktora

Povezujući je čimbenik činjenična ili pravna okolnost odabrana u skladu s pravilom o sukobu zakona koja služi kao temelj za određivanje mjerodavnog prava. To, ovisno o slučaju, može primjerice biti državljanstvo ili mjesto gdje je obavljena pravna transakcija, gdje je izvršen intelektualni rad, gdje je pravo registrirano, gdje se nalazi imovina ili gdje boravi zainteresirana strana.

U portugalskom pravosudnom sustavu predviđena su barem dva ograničenja u pogledu mijenjanja povezujućeg čimbenika:

prijevrno izbjegavanje prava – promjena povezujućeg čimbenika koja proizlazi iz činjenične ili pravne situacije koju su stvorile zainteresirane strane kako bi izbjegle primjenu prava koje bi u protivnom bilo mjerodavno smatra se nevažećom (članak 21. portugalskog Građanskog zakonika)

punoljetnost – izmjena osobnog statuta ne utječe na činjenicu da je punoljetnost dosegnuta u skladu s prethodnim osobnim statutom osobe (članak 29. portugalskog Građanskog zakonika).

Ako nije moguće odrediti povezujući čimbenik o kojemu ovisi utvrđivanje mjerodavnog prava, primjenjuje se pravo koje bi u protivnom bilo mjerodavno (članak 23. portugalskog Građanskog zakonika).

2.4 Iznimke od uobičajene primjene pravila o sukobu

Povreda javnog poretka

Odredbje stranog prava navedene u pravilu o sukobu zakona ne primjenjuju se ako se njima povređuju temeljna načela međunarodnog javnog poretka Portugalske Republike (članak 22. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika). U tom se slučaju primjenjuju druge odredbe stranog prava koje se smatraju primjerenijima ili, umjesto njih, pravila portugalskog domaćeg prava (članak 22. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Međunarodne konvencije i zakonodavstvo EU-a

Ako su međunarodnim konvencijama koje su obvezujuće za Portugalsku Republiku ili zakonodavstvom EU-a predviđena pravila o mjerodavnom pravu koja su različita od pravila predviđenih nacionalnim pravilima o sukobu zakona, ta se nacionalna pravila ne primjenjuju.

2.5 Dokaz stranog prava

Svatko tko se pozove na strano pravo snosi teret dokazivanja njegova postojanja i sadržaja. Međutim, sud mora na vlastitu inicijativu nastojati doći do saznanja o stranom pravu. Strano se pravo tumači unutar sustava kojemu pripada i u skladu s pravilima o tumačenju koja su njime utvrđena (članak 23. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Kako bi se pribavili podaci o stranom pravu u pogledu građanskih i trgovačkih stvari, moguće je upućivanje na dvije konvencije koje je potpisao Portugal: Europsku konvenciju o obavijestima o stranom pravu (London, 1968.)

Konvenciju o obavijestima o pravnim stvarima s obzirom na pravo na snazi i njegovu primjenu (Brasilia, 1972.).

Ako sadržaj stranog prava nije moguće provjeriti, primjenjuje se pravo koje bi u protivnom bilo mjerodavno (članak 23. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

3 Pravila o sukobu prava

3.1 Ugovorne obveze i pravni akti

Režim predviđen zakonodavstvom EU-a

U državama članicama Europske unije (osim Danske) pravo mjerodavno za ugovorne obveze utvrđeno je u skladu s Uredbom (EZ) br. 593/2008 od 17. lipnja 2008. (Rim I.) koja nadilazi nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku ako je njima predviđeno drukčije.

Danska je jedina država članica EU-a na koju se ne primjenjuje Uredba (EZ) br. 593/2008 od 17. lipnja 2008. Ona je i dalje obuhvaćena Rimskom konvencijom o ugovornim obvezama iz 1980. Pravo mjerodavno za ugovorne obveze u Danskoj utvrđuje se u skladu s Rimskom konvencijom iz 1980. koja nadilazi nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku, ako je njima predviđeno drukčije.

Režim predviđen nacionalnim pravilima o sukobu zakona

Pitanja koja se odnose na potvrdu, tumačenje i ispunjavanje izjave o namjeri te na nepostojanje volje ili manjak volje uređuju se:

pravom mjerodavnim za sadržaj pravne transakcije (članak 35. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Vrijednost određene radnje kao izjave o namjeri utvrđuje se:

pravom zajedničkog uobičajenog boravišta davatelja i primatelja izjave ili, u protivnom,

pravom mjesta gdje je izvršena ta radnja.

Vrijednost šutnje kao sredstva za izjavljivanje utvrđuje se:

pravom zajedničkog uobičajenog boravišta davatelja i primatelja izjave ili, u protivnom,

pravom mjesta gdje je zaprimljen prijedlog (članak 35. stavci 2. i 3. portugalskog Građanskog zakonika).

Oblik izjave o namjeri uređuje se:

pravom mjerodavnim za sadržaj pravne transakcije ili

pravom koje je na snazi u mjestu gdje je izjava dana ili

pravom države na koju se upućuje pravilom o sukobu zakona na snazi u mjestu gdje je izjava dana (članak 36. stavci 1. i 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Napomena:

Mogućnosti navedene u točkama 2. i 3. prihvatljive su samo ako pravom kojim se uređuje sadržaj pravne transakcije nije predviđeno da je izjava ništava ili neizvršiva u slučaju neusklađenosti s određenim oblikom, čak i ako je pravna transakcija sklopljena u inozemstvu.

Pravo mjerodavno za pravno zastupanje jest:

pravo kojim se uređuje pravni odnos iz kojeg proizlazi ovlast za zastupanje (članak 37. portugalskog Građanskog zakonika).

Pravo mjerodavno za zastupanje pravnih osoba koje obavljaju njihova statutarna tijela jest:

odgovarajući osobni statut.

Dobrovoljno zastupanje uređuje se kako slijedi:

pravom države u kojoj se izvršavaju ovlasti za zastupanje uređuju se postojanje, proširenje, izmjena, učinci i prestanak ovlasti za zastupanje (članak 39.

stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

pravo države u kojoj zastupana osoba ima uobičajeno boravište primjenjuje se ako zastupnik svoje ovlasti izvršava u zemlji koju zastupana osoba nije navela i ako je s tim upoznata treća strana s kojom sklapa ugovor (članak 39. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika)

mjerodavno je pravo mjesta u kojem zastupnik ima registriran ured ako navedeni zastupnik zastupanje obavlja profesionalno i s time je upoznata treća strana ugovaratelj (članak 39. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika)

mjerodavno je pravo mjesta gdje se nalazi nepokretna imovina ako se zastupanje odnosi na raspolaganje ili upravljanje tom imovinom (članak 39. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika).

Rokovi zastare i gubitak prava uređuju se:

pravom mjerodavnim za pravo na koje se odnosi jedno ili drugo (članak 40. portugalskog Građanskog zakonika).

Obveze proizašle iz pravnih transakcija i njihov sadržaja uređuju se:

I. Pravom koje su ugovorne strane odabrale ili koje su imale na umu (članak 41. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika), pod uvjetom da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

njegova mjerodavnost odgovara ozbiljnom interesu deklaranta ili

povezano je s jednim od vidova pravne transakcije iz područja primjene međunarodnog privatnog prava (članak 41. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

II. Ako stranke ne odrede pravo, mjerodavno je pravo sljedeće:

pravo uobičajenog boravišta deklaranta u slučaju jednostrane pravne transakcije

pravo zajedničkog uobičajenog boravišta stranaka u slučaju ugovora (članak 42. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

III. U slučaju ugovora u kojemu stranke nisu odredile pravo, a nemaju zajedničko uobičajeno boravište, potrebno je razlikovati dvije situacije:

besplatni ugovori za koje je mjerodavno pravo uobičajenog boravišta ugovorne strane koja je odobrila pogodnost

štetni ugovori za koje je mjerodavno pravo mjesta gdje su sklopljeni (članak 42. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Pravo mjerodavno za upravljanje poslovanjem jest:

pravo mjesta u kojem se odvijaju glavne aktivnosti upravitelja (članak 43. portugalskog Građanskog zakonika).

Pravo mjerodavno za neopravdano bogaćenje jest:

pravo na kojem se temeljio prijenos imovine u korist stranke koja se obogatila.

3.2 Izvanugovorne obveze

Režim predviđen zakonodavstvom EU-a

U državama članicama Europske unije (osim Danske) pravo mjerodavno za izvanugovorne obveze utvrđeno je u skladu s Uredbom (EZ) br. 864/2007 od 11. srpnja 2007. (Rim II.) koja nadilazi nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku ako je njima predviđeno drukčije.

Međutim, u odnosima Portugala i država koje su stranke Haške konvencije o mjerodavnom pravu za prometne nezgode iz 1971. mjerodavno se pravo u takvim slučajevima utvrđuje u skladu s tom konvencijom, koja nadilazi pravila o sukobu zakona iz Uredbe Rim II. (članak 28. Uredbe Rim II.).

Režim predviđen nacionalnim pravilima o sukobu zakona

I. Pravo mjerodavno za izvanugovornu odgovornost koja se temelji na štetnom djelovanju ili riziku jest sljedeće:

a) pravo države u kojoj je došlo do štetne radnje ili

b) u slučaju propusta, pravo mjesta gdje je odgovorna osoba trebala djelovati (članak 45. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

II. Ako se počinitelj ne smatra odgovornim na temelju prava gdje se štetna radnja dogodila ili, u slučaju propusta, prava gdje je osoba trebala djelovati, mjerodavno je pravo države gdje se štetna radnja dogodila, pod uvjetom da su kumulativno ispunjena dva zahtjeva:

a) počinitelj se smatra odgovornim u skladu s pravom države gdje je zbog štetne radnje proizveden učinak i

b) počinitelj je trebao predvidjeti štetu koja je u toj državi prouzročena kao posljedica njegova postupanja ili propusta (članak 45. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

III. Pravila navedena u prethodnim točkama I. i II. ne primjenjuju se u sljedećim okolnostima:

a) ako počinitelj i oštećenik imaju državljanstvo iste države ili isto uobičajeno boravište i povremeno se nalaze u inozemstvu, mjerodavno je pravo države njihova državljanstva ili njihova zajedničkog uobičajenog boravišta, prema potrebi

b) ako se radi o slučaju kojim se ne dovode u pitanje odredbe lokalne države koje se na sve osobe moraju primijeniti jednako (članak 45. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika).

3.3 Osobni status, njegovi aspekti s obzirom na građanski status (ime, prebivalište, svojstvo)

Pojam osobnog statuta

Pojedinci:

Osobni statut je pravo države državljanstva fizičke osobe (članak 31. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

U slučaju osoba bez državljanstva osobni je statut pravo mjesta gdje je njihovo boravište (članak 32. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Međutim, ako je osoba bez državljanstva maloljetnik ili ugrožena osoba, osobni je statut pravo pravne pripadnosti te osobe (članak 32. stavak 2.

portugalskog Građanskog zakonika).

Pravne osobe:

Osobni statut pravne osobe pravo je države gdje se nalazi njezino registrirano sjedište i stvarno sjedište glavne uprave (članak 33. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Osobnim statutom fizičke osobe uređuju se:

bračni status (članak 25. portugalskog Građanskog zakonika)

pravna sposobnost (članak 25. portugalskog Građanskog zakonika)

početak i prestanak pravne osobnosti (članak 26. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

prava povezana s pravnom osobnosti: postojanje, zaštita i ograničenja (uz uvjet da stranci ili osobe bez državljanstva ne uživaju nikakvu pravnu zaštitu koja nije priznata portugalskim pravom) (članak 27. portugalskog Građanskog zakonika)

dob za stjecanje punoljetnosti (uz uvjet da izmjena osobnog statuta ne utječe na punoljetnost stečenu prema prethodnom osobnom statutu osobe)

(članak 29. portugalskog Građanskog zakonika)

skrbništvo i slični instituti čija je svrha zaštita nemoćnih osoba (članak 29. portugalskog Građanskog zakonika).

Osobnim statutom pravne osobe uređuju se:

pravna i poslovna sposobnost pravne osobe

osnivanje, funkcioniranje i prestanak njezinih tijela

načini stjecanja i gubitka članstva te pripadajuća prava i obveze

odgovornost pravne osobe, njezinih tijela i članova prema trećim stranama

preustroj i prestanak pravnih osoba (članak 33. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Prijenos i spajanje pravnih osoba:

Prijenosom registriranog sjedišta pravne osobe iz jedne države u drugu ne gasi se njezina pravna osobnost, ako je to u skladu s pravom obaju registriranih sjedišta.

Spajanje pravnih osoba obuhvaćenih različitim osobnim statutima procjenjuje se na temelju obaju prava (članak 33. stavci 3. i 4. portugalskog Građanskog zakonika).

Međunarodne pravne osobe:

Osobni statut utvrđuje se konvencijom o njihovu osnivanju ili društvenim ugovorom.

U protivnom mjerodavno je pravo zemlje gdje se nalazi registrirano sjedište (članak 34. portugalskog Građanskog zakonika).

3.4 Uspostava odnosa roditelj-dijete, uključujući posvajanje

3.4.1 Uspostava odnosa roditelj-dijete

Mjerodavno je pravo za uspostavu odnosa roditelj-dijete kako slijedi:

osobni statut roditelja u trenutku uspostave odnosa (članak 56. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

običajno nacionalno pravo oba roditelja. U protivnom, pravo zajedničkog uobičajenog boravišta bračnih drugova odnosno, u protivnom, osobni statut djeteta, ako se radi o djetetu udane žene i utvrđivanje odnosa roditelj-dijete odnosi se na oca (članak 56. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Odnosi između roditelja i djece uređuju se:

običajnim nacionalnim pravom roditelja ili, u protivnom,

pravom zajedničkog uobičajenog boravišta roditelja ili

ako roditelji borave u različitim državama, osobnim statutom djeteta (članak 57. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

3.4.2 Posvojenje

Pravo mjerodavno za posvajanje, odnose između posvojitelja i posvojenika te odnose posvojenika i njihove biološke obitelji jest sljedeće:

osobni statut posvojitelja (članak 60. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika) ili

ako su posvojitelji u braku ili ako je posvojenik dijete jednog od njih, običajno nacionalno pravo posvojitelja ili, u protivnom,

pravo zajedničkog uobičajenog boravišta posvojitelja ili, u protivnom,

pravo zemlje s kojom je najbliže povezan obiteljski život posvojitelja (članak 60. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Situacije u kojima posvajanje nije dozvoljeno:

posvajanje nije dozvoljeno ako se nadležnim pravom kojim su uređeni odnosi posvojenika i njihovih bioloških roditelja ne priznaje ili ne omogućuje

posvajanje u tim okolnostima (članak 60. stavak 4. portugalskog Građanskog zakonika).

Situacije u kojima se zahtijeva suglasnost za posvojenje ili za uspostavljanje odnosa roditelj-dijete:

kad se u skladu s osobnim statutom posvojenika zahtijeva njihova suglasnost (članak 61. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

kad se u skladu s pravom kojim se uređuje odnos između zainteresirane strane i treće strane s kojom imaju pravni obiteljski ili starateljski odnos zahtijeva suglasnost treće strane (članak 62. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

3.5 Brak, nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici, partnerstva, razvod, sudski razvod, obveze uzdržavanja

3.5.1 Brak

Osobni statut svakog od zaručnika primjenjuje se na:

njihovu pravnu sposobnost za brak

njihovu pravnu sposobnost za potpisivanje predbračnog ugovora

pravila o nepostojanju suglasnosti ili o nevaljanoj suglasnosti ugovornih stranaka (članak 49. portugalskog Građanskog zakonika).

Pravo mjerodavno za oblike braka jest kako slijedi:

pravo države u kojoj se brak sklapa

nacionalno pravo jednog ili drugog bračnog druga ako su oboje stranci koji stupaju u brak u Portugalu pred pripadajućim konzularnim ili diplomatskim službenicima i ako se tim pravom pruža jednaka nadležnost portugalskim konzularnim i diplomatskim službenicima (članak 51. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

diplomatski i konzularni službenici Portugalske Republike ili katolički svećenici mogu obaviti obred sklapanja braka dvoje portugalskih državljana ili jednog portugalskog državljanina i stranca u inozemstvu (članak 51. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika)

u objema situacijama navedenima u prethodnoj alineji, prije stupanja u brak potrebno je u organizaciji nadležnog tijela objaviti obavijest, osim u slučaju izuzeća (članak 51. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika)

kanonski brak sklopljen u inozemstvu između dvaju portugalskih državljana ili jednog portugalskog državljanina i stranca smatra se katoličkim brakom i u Portugalu se unosi u župne evidencije bez obzira na pravni oblik braka (članak 51. stavak 4. portugalskog Građanskog zakonika).

Za odnose između bračnih drugova i izmjene bračnoimovinskog režima mjerodavno je:

običajno nacionalno pravo (članak 52. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika) ili, u protivnom,

pravo zajedničkog uobičajenog boravišta ili, u protivnom,

pravo zemlje s kojom je najbliže povezan život obitelji (članak 51. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

3.5.2 Nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici i partnerstva

Ne postoje nacionalna pravila o sukobu zakona kojima su izričito predviđeni nevjenčani parovi / parovi u izvanbračnoj zajednici i partnerstva.

U skladu s domaćim pravom, život u izvanbračnoj zajednici uređen je Zakonom br. 7/2001 od 11. svibnja 2001. (Zaštita obiteljskih partnerstava), posljednji put izmijenjen Zakonom br. 71/2018 od 31. prosinca 2018.

Život u izvanbračnoj zajednici u portugalskom je pravu definiran kao pravna situacija dviju osoba koje, bez obzira na rod, žive zajedno kao da su u braku dulje od dvije godine (članak 1. stavak 2. Zakona o zaštiti obiteljskih partnerstava).

Zbog nepostojanja pravila o sukobu zakona kojima se izričito predviđa život u izvanbračnoj zajednici mogu se, po analogiji, primijeniti pravila o sukobu zakona u pogledu odnosa između bračnih drugova i izmjenama bračnoimovinskog režima. Međutim, to tumačenje ovisi o kretanjima u nacionalnoj sudskoj praksi.

3.5.3 Razvod i sudski razvod

Režim predviđen zakonodavstvom EU-a

U državama članicama Europske unije koje sudjeluju u mehanizmu uže suradnje pravo mjerodavno za razvod i sudsku rastavu utvrđeno je u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 1259/2010, koja nadilazi nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku ako je njima predviđeno drukčije.

Režim predviđen nacionalnim pravilima o sukobu zakona

Za razvod i sudsku rastavu osoba i podjelu imovine mjerodavno je pravo sljedeće:

običajno nacionalno pravo ili, u protivnom,

pravo zajedničkog uobičajenog boravišta ili, u protivnom,

pravo zemlje s kojom je najbliže povezan život obitelji (članak 52. portugalskog Građanskog zakonika, primjenjiv na sudsku rastavu osoba i podjelu imovine u skladu s člankom 55. stavkom 1. tog zakonika).

Izmjena prava mjerodavnog za stabilnost braka:

u tom se slučaju kao osnova za razvod ili rastavu može upotrijebiti samo činjenica koja je bila relevantna za vrijeme trajanja braka (članak 55. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

3.5.4 Obveze uzdržavanja

Režim predviđen Haškim protokolom iz 2007.

U državama članicama Europske unije (osim Danske) pravo mjerodavno za obveze uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskih odnosa, odnosa roditelj-dijete, braka ili tazbinskog srodstva, uključujući obveze uzdržavanja prema djeci čiji roditelji nisu u braku utvrđuje se u skladu s Haškim protokolom o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja od 23. studenoga 2007. koji nadilazi nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku, ako je njima predviđeno drukčije.

Režim predviđen nacionalnim pravilima o sukobu zakona

Mjerodavno pravo, prema potrebi, prethodno je navedeno pravo:

pod naslovom „Uspostava odnosa roditelj-dijete, uključujući posvojenje” ako se odnosi na *odnose roditelja i djece*, i *odnose između posvojitelja i posvojenika* pod naslovom „Brak, nevjenčani parovi / parovi u izvanbračnoj zajednici, partnerstva, razvod, sudski razvod i obveze uzdržavanja” ako se odnosi na *odnose između bračnih drugova*.

U slučajevima kad obveza uzdržavanja postoji na temelju drugih obiteljskih odnosa:

mjerodavno je pravo osobni statut svake stranke.

U slučajevima kad obveza uzdržavanja postoji na temelju pravnih transakcija:

mjerodavno je pravo prethodno navedeno pod naslovom „Ugovorne obveze i pravni akti”, a posebice upućivanje na *obveze proizašle iz pravnih transakcija i njihova sadržaja*.

U slučajevima kad obveza uzdržavanja postoji na temelju nasljeđivanja i oporučnog raspolaganja:

mjerodavno pravo navedeno je u nastavku pod naslovom „Oporuke i nasljedstva”.

3.6 Bračnoimovinski režimi

Režim predviđen zakonodavstvom EU-a

U državama članicama Europske unije koje sudjeluju u mehanizmu uže suradnje, među kojima je i Portugal, pravo mjerodavno za bračnoimovinske režime i imovinske posljedice registriranih partnerstava utvrđeno je u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 2016/1103 i Uredbom Vijeća (EU) br. 2016/1104, koje nadilaze nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku, ako je njima predviđeno drukčije.

Režim predviđen nacionalnim pravilima o sukobu zakona

Za predbračne ugovore (sadržaj i učinci) i za bračnoimovinski režim (zakonski ili utvrđen sporazumno) mjerodavni su:

nacionalno pravo para u trenutku sklapanja braka (članak 53. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika) ili, ako nemaju državljanstvo iste države,

pravo zajedničkog uobičajenog boravišta para u trenutku sklapanja braka ili, u protivnom,

pravo mjesta prvog boravišta bračnog para (članak 53. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika) ili

bilo koji od prethodnih režima, ako je mjerodavno strano pravo i jedan od zaručnika ima uobičajeno boravište u Portugalu te je navedeno dogovoreno ne dovodeći u pitanje prava trećih strana prije sklapanja ugovora (članak 53. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika).

Kad je riječ o izmjenama bračnoimovinskog režima, vidjeti upućivanje na *odnos između bračnih drugova i izmjene bračnoimovinskog režima* u prethodnoj točki 3.5.1. – „Brak” (članak 54. portugalskog Građanskog zakonika).

3.7 Oporuke i nasljedstva

Režim predviđen zakonodavstvom EU-a

U državama članicama Europske unije (osim Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine) pravo mjerodavno za nasljeđivanje utvrđeno je u skladu s Uredbom (EU) br. 650/2012, koja nadilazi nacionalna pravila o sukobu zakona navedena u nastavku, ako je njima predviđeno drukčije.

Ta uredba ne dovodi u pitanje primjenu međunarodnih konvencija u kojima je Portugal bio stranka u vrijeme njezina donošenja (članak 75. stavak 1. Uredbe (EU) br. 650/2012).

Iako je Portugal potpisnik Haške konvencije iz 1961. o sukobu zakona u pogledu oblika oporučnih raspolaganja, Portugal do danas (travanj 2021.) nije ratificirao konvenciju i stoga nije njome obavezan.

Stoga su međunarodne oporuke uređene Washingtonskom konvencijom iz 1973. o jedinstvenom zakonu o obliku međunarodne oporuke, u kojoj je Portugal stranka (pristupanje odobreno u okviru Uredbe sa zakonskom snagom br. 252/75 od 23. svibnja 1975., i pravilima utvrđenima u portugalskom Zakoniku o javnom bilježništvu).

Režim predviđen nacionalnim pravilima o sukobu zakona

Osobni statut oporučitelja u trenutku smrti primjenjuje se na:

nasljeđivanje nakon smrti

ovlasti upravitelja nasljedstva i izvršitelja oporuke (članak 61. portugalskog Građanskog zakonika).

Osobni statut oporučitelja u trenutku davanja izjave primjenjuje se na:

pravnu sposobnost za obavljanje, izmjenu ili opoziv raspolaganja nakon smrti (članak 63. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

poseban oblik koji se zahtijeva zbog dobi osobe koja vrši raspolaganje (članak 63. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

tumačenje klauzula i odredaba nakon smrti, osim ako postoji upućivanje na drugo pravo (članak 64. točka (a) portugalskog Građanskog zakonika)

nepostojanje suglasnosti i nevaljanu suglasnost (članak 64. točka (b) portugalskog Građanskog zakonika)

prihvatljivost zajedničkih oporuka (članak 64. točka (c) portugalskog Građanskog zakonika)

prihvatljivost ugovora o nasljeđivanju, ne dovodeći u pitanje režim naveden prethodno pod naslovom „Bračnoimovinski režimi” (članak 64. točka (c) portugalskog Građanskog zakonika).

Napomena:

U slučaju izmjene osobnog statuta nakon što je obavljeno raspolaganje imovinom nakon smrti, osoba koja obavlja raspolaganje još uvijek može opozvati navedeno raspolaganje u skladu s prethodnim osobnim statutom (članak 65. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

U pogledu oblika raspolaganja imovinom nakon smrti i opoziva ili izmjene raspolaganja, umjesto toga se može primijeniti sljedeće:

pravo mjesta na kojem je čin obavljen ili

osobni statut preminuloga u trenutku davanja izjave ili

osobni statut preminuloga u trenutku smrti ili

pravo na koje upućuje lokalno pravilo o sukobu zakona (članak 64. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Ograničenja predmetnog režima:

potrebno je poštovati usklađenost s oblikom koji se zahtijeva u skladu s osobnim statutom preminuloga u trenutku davanja izjave ako neusklađenost za posljedicu ima nevaljanost ili neizvršivost izjave, čak i ako je izjava dana u inozemstvu.

3.8 Nekretnine

Za posjed, vlasništvo i druga stvarna prava mjerodavno je:

pravo države na čijem se državnom području imovina nalazi (članak 46. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika).

Za uspostavu i prijenos stvarnih prava na imovinu u prijenosu mjerodavno je:

pravo zemlje odredišta (članak 46. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

Za uspostavu i prijenos stvarnih prava na prijevozna sredstva koja podliježu registraciji mjerodavno je:

pravo zemlje gdje je obavljena registracija (članak 46. stavak 3. portugalskog Građanskog zakonika).

Za sposobnost utvrđivanja stvarnih prava na nepokretnu imovinu ili raspolaganje istom mjerodavno je pravo:

pravo mjesta gdje se imovina nalazi, pod uvjetom da je tako utvrđeno i navedenim pravom ili, ako nije,

odnosni osobni statut (članak 47. portugalskog Građanskog zakonika).

Pravo mjerodavno za autorska prava jest:

pravo mjesta gdje je djelo prvi put objavljeno ili, ako nije objavljeno,

osobni statut autora, ne dovodeći u pitanje odredbe posebnog zakonodavstva. (članak 48. stavak 1. portugalskog Građanskog zakonika)

Pravo mjerodavno za industrijsko vlasništvo jest:

pravo zemlje u kojoj je nastalo (članak 48. stavak 2. portugalskog Građanskog zakonika).

3.9 Nesolventnost

U pravilu je mjerodavno pravo države u kojoj je pokrenut postupak (članak 276. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća).

Postoje iznimke od tog pravila za određene učinke proglašenja nesolventnosti:

- ugovori o radu i radni odnosi uređeni su pravom mjerodavnim za ugovore o radu (članak 277. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- u slučaju prava dužnika u odnosu na nepokretnu imovinu, plovilo ili zrakoplov koji se moraju upisati u javni registar, mjerodavno je pravo države u čijoj se nadležnosti vodi registar (članak 278. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- ugovori kojima se dodjeljuje pravo na stjecanje stvarnog prava na nepokretnoj imovini ili pravo na upotrebu te imovine uređeni su isključivo pravom države na čijem se državnom području imovina nalazi (članak 279. stavak 1. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- prava prodavatelja u odnosu na imovinu prodanu nesolventnom dužniku uz pridržaj vlasništva i stvarna prava vjerovnika ili trećih osoba na imovini koja pripada dužniku i koja se u trenutku pokretanja postupka nalazila na području druge države uređena su isključivo pravom te države (članak 280. stavak 1. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- prava u odnosu na upisane ili deponirane vrijednosne papire uređena su pravom mjerodavnim za njihov prijenos na temelju članka 41. portugalskog Zakona o vrijednosnim papirima (članak 282. stavak 1. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- prava i obveze sudionika na financijskom tržištu ili u sustavu plaćanja kako je definirano u članku 2. točki (a) Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998., ili ekvivalentnom sustavu, uređeni su pravom mjerodavnim za taj sustav (članak 285. portugalskog Zakona o vrijednosnim papirima i članak 282. stavak 2. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- transakcije prodaje i povratne kupnje u smislu članka 12. Direktive Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. uređene su pravom mjerodavnim za takve ugovore (članak 283. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća)
- tekući postupci u odnosu na imovinu ili pravo koji čine sastavni dio stečajne mase uređeni su isključivo pravom države u kojoj se vodi postupak (članak 285. portugalskog Zakonika o nesolventnosti i oporavku poduzeća).

Poveznice na relevantno nacionalno zakonodavstvo:

[Portugalski Ustav](#)

[Portugalski Građanski zakonik](#)

[Portugalski Zakonik o javnom bilježništvu](#)

[Portugalski Zakonik o nesolventnosti i oporavku poduzeća](#)

Završna napomena

Informacije sadržane u ovom informativnom članku opće su prirode i nisu iscrpne. One nisu obvezujuće za kontaktnu točku, Europsku pravosudnu mrežu u građanskim i trgovačkim stvarima, sudove ili bilo koju drugu osobu. One ne isključuju potrebu za provjerom mjerodavnog zakonodavstva.

Posljednji put ažurirano: 09/11/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.